

Akut ?nmeli Hastalarda Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akut ?nmeli Hastalarda Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16702>

Özet

Akut ?nmeli Hastalarda Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi, özellikle akut inme geçirmi? hastalarda yutma i?lev bozukluklar?n? (disfaji) klinik olarak de?erlendirmek amac?yla kullan?lan uyarlanm?? bir ölçektir. Orijinal Mann Yutma De?erlendirme Testi'nin modifiye edilmi? hali olan bu araç, hastan?n yutma yetene?ini sistematik ve kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir. Test, toplam 24 klinik maddeden olu?makta ve bu maddeler üç ana bile?en alt?nda toplanarak hastan?n kooperasyon düzeyinden kranial sinir fonksiyonlar?na, bolus geçi?inden aspirasyon riskine kadar geni? bir yelpazede bilgi sa?lamaktadır.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n? içermi? olup, akut inme sonrası yutma güçlü?ü çeken hastaların dil ve konuşma terapistleri tarafından h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?maktadır. Derecelendirme, 10 puanl? Likert tipi bir ölçek kullan?larak yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Akut inme, Disfaji, Yutma de?erlendirmesi, Modifiye Mann Testi, Nörolojik rehabilitasyon, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Hilal BERBER Ç?FTC?

Amaç

Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi'nin temel amac?, özellikle akut inme sonrası dönemde bulunan hastalarda yutma fonksiyonunun klinik olarak de?erlendirilmesini sa?lamaktır. ?nme, s?kl?kla disfajiye yol açan nörolojik hasara neden oldu?undan, bu ölçek yutma güçlü?ünün ?iddetini, türünü ve buna ba?l? riskleri tespit etmek için tasarlanm??tır.

Ölçek, klinisyenlere hastan?n yutma mekanizmas?ndaki spesifik sorunlar? belirlemede yardımcı olurken, aynı zamanda hastan?n mevcut diyet gereksinimleri ve ileriye dönük aspirasyon riskleri hakkında da kritik bilgiler sunar. Bu sayede, hastan?n rehabilitasyon sürecinin planlanması ve güvenli beslenme stratejilerinin olu?turulması mümkün olmaktadır.

Yap?

Ölçek, yutma i?levinin çok boyutlu do?as?n? yakalamak üzere tasarlanm?? 3 ana bile?enden olu?an toplam 24 klinik madde içerir. Bu yapı, hem yutmanın ön ko?ullar?n? hem de fonksiyonel amaçların? kapsamaktadır:

Bile?en 1: Oro-Motor/Duyusal ?nko?ul Becerilerinin De?erlendirilmesi. Bu k?s?m, hastan?n yutma eylemine ba?lamas? için gerekli olan temel bili?sel ve motor yetenekleri inceler. Maddeler, hastan?n kooperasyon d?zeyini, i?itsel alg?lamas?n? ve kranial sinir fonksiyonlar?na ili?kin temel verileri i?erir. Bu veriler, yutman?n n?rolojik temelini anlamak için hayati ?neme sahiptir.

Bile?en 2: Yutman?n Fonksiyonel De?erlendirilmesi. Bu bile?en, yutma s?recinin kendisini de?erlendirir. Maddeler, bolusun haz?rlanmas?, oral ge?i?i ve faringeal yan?t?n etkinli?ini ?l?er. Fonksiyonel de?erlendirme, disfajinin mekanik ve fizyolojik y?nlerini ortaya koyar.

Bile?en 3: Risk De?erlendirmesi ve Diyet ?nerileri. Bu son bile?en, hastan?n mevcut durumuna g?re aspirasyon riskini ?ng?r?r ve g?venli beslenme i?in diyet ?nerilerini i?erir. Bu k?s?m, klinik kararlar?n do?rudan uygulanmas?na y?nelik pratik sonu?lar sunar.

Ge?erlik

??l?e?in T?rk?e uyarlama ?al??mas?nda, testin ?l?mek istedi?i durumu do?ru ve ama?la ili?kili bi?imde ?l?ebilme d?zeyi olan ge?erlik incelenmi?tir. Ge?erlik derecesinin yorumlanmas?nda temel al?nan ge?erlik katsay?s?, test puanlar? ile kullan?m amac?na uygun saptanan kriterler aras?ndaki korelasyon katsay?s?d?r. Bu katsay?, teorik olarak -1.00 ile +1.00 aral???nda de?er almakta olup, 1'e yak?n de?erler testin hedeflenen yap?y? ?l?medeki uygunlu?unu g?sterir.

Yap?lan uyarlama ?al??mas?nda, ara?t?rmac?lar aras?nda terminoloji farkl?l?klar? bulunmas?na ra?men, ge?erlik y?ntemlerinden biri olan **yorumsal ge?erlilik** (interpretive validity) kullan?lm??t?r. Yorumsal ge?erlilik, testin maddelerinin ve sonu?lar?n?n teorik ?er?evede ne kadar anlaml? ve mant?kl? oldu?unu de?erlendirmeye odaklan?r.

G?venirlik

??l?e?in g?venirlik ?al??mas?, de?erlendirme maddelerinin kendi i?lerinde ne derecede tutarl? ve istenilen durumu ?l?mede ne kadar e?it oldu?unu belirlemek amac?yla **i? tutarl?l?k** teknikleri kullan?larak ger?ekle?tirilmi?tir. ?? tutarl?l?k, bir de?erlendirme arac?n?n, b?t?nl?ü?ü sa?lamak ?zere birbirine denk a??rl?kta ve deneysel anlamda ba??ms?z par?alardan (maddelerden) olu?tu?u varsay?m?na dayan?r.

Testin i? tutarl?l???n? hesaplamak i?in iki temel istatistiksel y?ntem kullan?lm??t?r: Cronbach's alfa katsay?s? ve madde-toplam korelasyonlar?. Y?ksek bir Cronbach's alfa de?eri, ?l?ek maddelerinin ayn? yap?y? ?l?mede ne kadar ba?ar?l? oldu?unu g?sterirken; madde-toplam korelasyonlar? ise her bir maddenin genel test skoruyla olan ili?kisini inceleyerek ?l?e?in g?venirlik d?zeyine katk?s?n? ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Akut ?nmeli Hastalarda Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi'nin Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özeti, detayl? bir aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi sonucunu do?rudan belirtmemektedir. Ancak, ölçe?in 3 ana bile?enden (oro-motor önko?ullar, fonksiyonel de?erlendirme ve risk de?erlendirmesi) olu?tu?unun belirtilmesi, ölçe?in bu üç temel faktör etraf?nda yap?land???n? dü?ündürmektedir. Bu yap?sal ayr?m, yutma i?lev bozuklu?unun farklı yönlerini ba??ms?z olarak de?erlendirme ihtiyac?ndan kaynaklanan teorik bir temel üzerine kurulmu?tur.

Ölçek Bilgisi

Test Türü: Uyarlama

Format: Klinik gözlem ve de?erlendirmeye dayal? 24 maddelik anket/test format?.

Mevcut Dil: Türkçe (Uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r).

Popülasyon Grubu: Akut inme hastalar?.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Akut inme geçiren hastalar).

Popülasyon Detaylar?: Akut inme sonrası disfaji riski ta??yan veya disfaji tan?s? alm?? hastalar.

Test Metodolojisi: Test, 10 puanl? Likert tipi derecelendirme kullan?r. Yan?tlar 1="Hiç kat?lm?yorum" ile 10="Tamamen kat?lm?yorum" aras?nda de?i?mektedir. Bu derecelendirme, klinisyenin hastan?n performans?n? veya semptom ?iddetini nicel olarak de?erlendirmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Mann Yutma De?erlendirme Testi, Akut inme, Disfaji, ?ç tutarl?l?k, Cronbach's alfa, Adaptasyon, Nörrehabilitasyon, Korelasyon katsay?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: hilalberber1@gmail.com

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ?artlar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Uyarlama Y?I?: 2019

Tez Linki: Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

PDF ?ndirme: Ölçe?in PDF format?ndaki orijinal uyarlama doküman? bu adresten indirilebilir: akut-inmeli-hastalarda-modifiye-mann-yutma-degerlendirme-testi-toad.pdf

Referanslar

Berber-Çiftçi, H. (2019). *Akut inmeli hastalarda modifiye mann yutma de?erlendirme testi'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul.

Akut ?nmeli Hastalarda Modifiye Mann Yutma De?erlendirme Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

De?erlendirme, 3 ana bileşenden oluşan 24 klinik madde içerir

Kooperasyon ve i?itsel algılama gibi yutmanın oro-motor/duyusal önkoşul becerilerinin de?erlendirilmesi. Bu maddeler hakkında bilgiler, yutmanın kranial sinir fonksiyonuna ilişkin temel verileri sağlar.

Bolusun hazırlanması, geçişi ve farengeal yanıtı içeren yutmanın fonksiyonel de?erlendirilmesi
Diyet önerileri ve ileriye dönük yutma bütünlüğünü öngören risk de?erlendirmesi